

สัญญา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถ้าพูดอย่างนี้ละ เมื่อก่อนเวลาเราพูดอะไรไปนี่ ทุกคนจะฟังโทษเรานะ จะฟังโทษเรื่องอสุภะๆ นี้ เขาบอกว่าพิจารณาอสุภะ ที่พิมพ์หนังสืออสุภะกัน เราไม่เห็นด้วยเลย มันสัญญาทั้งนั้น ที่พิมพ์หนังสืออสุภะมาแจกกัน มันเป็นความปรารถนาดีของโลกโลกเขาปรารถนาดี อยากจะช่วยพระปฏิบัติใจ

ถ้าเราปฏิบัติ เราก็ต้องมีเวลาไปเที่ยวป่าช้า ไปดูซากศพใหม่ๆ เราบริการไป พิมพ์หนังสืออสุภะกัน แล้วมาแจกพระไป พอหนังสือมาแจกพระ จะให้พิจารณาเป็นอสุภะ ไม่เป็นหรรษา.. เป็นกระดาก เป็นภาพกระดาก ไม่เป็นอสุภะหรรษา ถ้าเป็นมันอสุภะนะ มันต้องจิตสงบ

จิตสงบ จิตเห็นกาย ถึงจะเป็นอสุภะ แล้วจิตเห็นกายนะ ถ้าจิตเห็นกายครั้งแรกนี้ ครั้งแรกที่เห็นกายนะ มันจะเป็นเห็นกาย คือ กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน นี่มันไปเห็นกาย ถ้าพิจารณาไปขั้นที่ ๒ มันจะไปเห็นกายเหมือนกัน แต่กายอยู่ในสภาวะเดิม แล้วขั้นที่ ๓ ถึงเห็นอสุภะ ถ้าเห็นอสุภะนะ จิตมันเห็น ถ้าเห็นอสุภะมันถึงจะเห็น

การเห็นอสุภะนี้ จิตมันเห็น ไม่ใช่สัญญาเห็น ตอนนี้เป็นสัญญาละ เรานี้เป็นสัญญา เป็นความคิดใจ นี่ความคิด เวลาเราคิดแล้วนี้ ทำไมมัน... โห.. นี้พูดเอาเปรียบเทียบนะ พูดถึงไปเห็นภาพนี้มา เพราะมันมีตะกอน

เหมือนเราอ่านหนังสือนี้ ถ้าหนังสือเราไม่เคยอ่าน เราจะไม่มีข้อมูลในหัวเลยใช่ไหม ถ้าหน้าไหนเราได้อ่านหนังสือข้อมูลนั้นแล้ว ข้อมูลจะฝังในสมองเรา ถ้าฝังในสมองเรา บางทีเราก็ลืม บางทีเราก็คิดได้

ทีนี้เราอ่านหนังสือมาแล้วนี่ เดี่ยวเราก็ลืม เดี่ยวเราก็คิดได้ ถ้ามันลืมแล้ว หนังสือเราไปเปิด มันก็ไปทวน มันก็ไปจำได้ ถ้าหนังสือเราไม่เคยอ่านเลย เราจะมีข้อมูลขึ้นมาได้อย่างไร? จิตมันเหมือนกับสมอง มันรู้สิ่งใด มันเห็นสิ่งใด มันจะจับลงที่จิต ถ้าไม่จับลงที่จิตนะ..

พระโพธิสัตว์ สร้างแต่คุณงามความดี มันจับลงที่จิตใจ นี่พันธุกรรมทางจิต ที่เราบอกการตัดแต่งพันธุกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นี่ ความดีความชั่วมันตัดแต่งจิตนั้นมา มันแต่งจิตนั้นมา ทีนี้คือการแต่งจิตนั้นมา ที่มันจับมานี้ทำไมมันเป็นอย่างนั้น? มันเป็นอย่างนั้นเพราะมันเป็นขั้นๆ ขั้น ๕ รูป, เวทนา, สัญญา, สังขาร, วิญญาณ

สัญญาเนี่ยมันเป็นธรรมชาติของมัน แต่สัญญาเนี่ยไม่ใช่จิต สัญญาเนี่ยไม่ใช่จิตนะ ถ้าสัญญาเห็นกับจิตเห็นมันคนละเรื่อง สัญญาเนี่ยไม่ใช่จิต รูป, เวทนา, สัญญา, สังขาร, วิญญาณ ถ้าสัญญาเป็นจิต เราอ่านอะไรแล้วเราจะไม่ลืมเลย เรารับรู้ข้อมูลอะไรแล้วเราจะไม่ลืมเลย

ทำไมเราลืม? เพราะสัญญาเนี่ยมันอนิจจัง แต่จิตไม่ใช่อนิจจัง นิ่งไหม? จิตเนี่ยมันมีอยู่ใช่ไหม? พลังงานความรู้สึกเรามีอยู่ตลอดเวลา แต่พลังงานตัวเนี่ยมันพลังงานเฉยๆ พุดถึงมันไม่ใช่สัญญา แต่มันก็มีความรู้สึกของมัน เพราะอะไร? เพราะถ้าเป็นอวิชชานะ “อวิชชาปุจฺจา สงฺขารา สงฺขารปุจฺจา วิญฺญาณ” เนี่ยมันเป็นปฏิสนธิจิตใจ

ปฏิสนธิจิตตัวนี้ไปแกกิลิสที่ตัวนี้ แต่ขณะที่เราไปรู้ไปเห็น สิ่งที่เราไปรู้ไปเห็นขึ้นมาเนี่ย ทำไมมันเกิดล่ะ? ก็มันมีข้อมูล พอมันมีข้อมูล เนี่ยถ้าปฏิบัติเนี่ย ถ้าไม่เข้าไปที่สมาธิไปปฏิบัติตรงเนี่ย เพราะเราคิดกันแบบวิทยาศาสตร์ใจ ว่าเราใช้ความคิดคือปัญญา เนี่ยความคิดเป็นปัญญานี้ ความคิดของเราเนี่ย ปัญญามันหลายระดับชั้นใช่ไหม?

ปัญญาเห็นไหม สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา แต่ถ้าเราแบ่งชัดเจนเลย โลกียปัญญา กับ โลกุตระปัญญา โลกียปัญญานี้ ปัญญาทางวิทยาศาสตร์ ปัญญาจากสมอง สมองมันก็เป็นความคิดอันนี้เหมือนกัน เนี่ยปัญญาจากสมอง แต่ตัวจิตเนี่ย ถ้ามันมีคุณภาพ มันจะเก็บข้อมูลได้ดี อย่างเช่นเราเนี่ย ถ้าจิตเราคุณภาพมันไม่ดี บางอย่างเราจำไม่ค่อยได้ดี เราจำไม่ค่อยได้ สิ่งใดที่มันติดใจ เนี่ยขนาดเห็นเฉพาะข้อมูลอย่างนี้เนี่ย แต่ถ้าเป็นธรรมชาติของมนุษย์นะ เพศตรงข้ามนี้สำคัญมาก

หญิงกับชายนี้ เห็นอะไรที่สะกิดใจนี้ มันทิ่มเข้าหัวใจเลยนะ ระหว่างเพศตรงข้ามนี้ หญิงชอบชาย ชายชอบหญิงนี้ แล้วมันฝังใจมาก ความฝังใจมากนี้กามราคะ นี้มันต้องไปถอนตรงนี้ มันต้องไปรื้อตรงนี้ออก ถ้าไปรื้อตรงนี้ออกมันถึงจะจบ

นี่ทำไมมันเป็นอย่างนั้น มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นเรื่องวิทยาศาสตร์เลย ทั้งที่เราดูถูกวิทยาศาสตร์ เราดูถูกวิทยาศาสตร์หมายถึงว่า วิทยาศาสตร์นี้มันเป็นกรอบ แต่ธรรมะนี้มันหลากหลาย ธรรมะมันต้องเป็นต้นทุน มันต้องเป็นพื้นฐานของจิตก่อน

พอพื้นฐานของจิตนี้ จิตของคน จิตไม่เท่ากัน พอจิตไม่เท่ากัน คุณสมบัติ สมาริก็ไม่เท่ากัน ปัญญาก็ไม่เท่ากัน จิปปาภิญญาณีปฏิบัติครั้งเดียวก็เป็นพระอรหันต์เลย อย่างเวไนยสัตว์ปฏิบัติเกือบเป็นเกือบตาย ต้องถูไถไปเกือบเป็นเกือบตายเลย มันไม่เท่ากัน

พอไม่เท่ากัน คุณภาพของจิตไม่เท่ากัน สมาริก็ไม่เท่ากัน ปัญญาก็ไม่เท่ากัน สิ่งที่ไม่เท่ากัน เวลาปฏิบัติไปไ้ความที่ไม่เท่ากัน ความไม่เท่ากันแต่ละดวงจิตนี้เป็นธรรมเป็นธรรมเพราะต้นทุนของคนมาไม่เหมือนกัน

แต่ถ้าเราคิดอย่างวิทยาศาสตร์ คนมันก็เท่ากับคน ประชาธิปไตยไง คนละหนึ่งเสียงๆ คนละหนึ่งเสียงจริงหรือเปล่า? คนละหนึ่งเสียงนี้ เวลาไ้พวกกเพวราก มันจะยกมันต้องมองหัวหน้ายกหรือเปล่านั้น เออ ยก กูกตาม ไ้ยกกูกก็ไ้ยก หนึ่งเสียงเท่ากันหรือ? หนึ่งเสียงต้องคอยคูวิปนะ มันยกไ้ยก กั้ยกหรือเปล่า หนึ่งเสียงเท่ากัน มันพยายามพูดให้เป็นเสรีภาพ แต่มันเป็นไปไ้ไม่ได้!

พระอรหันต์เท่านั้นคือเสรีภาพ ภราดรภาพคือพระอรหันต์เท่านั้น ถ้าพระอรหันต์เท่ากัน นี้เท่ากันหมดเลย แต่ต่ำกว่านั้นมันเป็นไปไ้ไม่ได้! แต่พวกเราพยายามจะ ทางโลกพยายามจะคิดให้เป็นไ้ นี้เป็นกรอบไ้ สวมไ้มันเป็นอย่างนั้นไ้ แต่มันไม่ไ้เป็น นี้เวลาเราคิดธรรมะ กั้ก็คิดอย่างนี้

คิดธรรมะกั้ก็คิดประสาอย่างนั้น วิทยาศาสตร์เวลาอธิบายนะ อธิบายเป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เราเห็นภาพ แต่เวลาปฏิบัตินะ ต้องเป็นธรรม ไ้ใช้วิทยาศาสตร์ ต้องเป็นธรรม เป็นธรรมคือมันสมดุลของมัน มันสมดุลของจิต จิตมันสมดุลของมัน แล้วมี

กำลังของมัน ปัญญาของมัน และสมคูลของมัน พอสมคูลของมันแล้วมันจะรวมพีบ!
ทีเดียวนะ “ช่างกระดิกหู งูแลบลิ้น” เวลามันจะขาดแريب แريبเดียวเลย

แต่ เหมือนกับเราทำธุรกิจนี้ แค่เซ็นสัญญาหรือส่งสินค้าก็จบ แต่สินค้านั้นกว่าจะ
หามาได้ แล้วสินค้านั้นกว่าจะผลิตขึ้นมาเป็นสินค้าได้นี้ เกือบเป็นเกือบตายนะ เราต้องขอ
ใบอนุญาตสร้างโรงงานนะ ต้องหาวัตถุดิบมาสร้าง สร้างออกมาเป็นสินค้า แล้วไปเสนอ
ขาย พอมันยื่นส่งก็จบ ส่งแريب! เก็บตังค์ก็จบแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัตินี้เกือบเป็นเกือบตาย ตั่งสติ ต้องฝึกฝน แต่เวลาขาดนี้
แريب! แريبเดียวเลย แต่พอจะแريبเท่านั้นนะ เราต้องสร้างฐาน นี่ไงที่บอกว่า มหายานถึง
บอกว่า เซน แค่ก้าวข้ามกรณีประตุนี้ แล้วก็ทางลัด ทางลัดนี้ คนไปเชื่อกันนะ

ทางลัดนะ กว่ามึงจะลัดได้นี้ แค่เอ็งเข้าวัด ไม่เข้าวัดเท่านั้นละ ถ้าเป็นทางลัดนี้
ทำไมประชาชน ชาวพุทธนี้มีเข้าวัดก็คน? แล้วเข้าวัดมาแล้ว มาปฏิบัติก็คน? แล้วใครจะ
ลัดใครละ? ไม่ต้องมาทางลัด เขายังไม่สนใจศาสนาเลย แต่เวลาไปบอกกันนี้ ทางนี้ทาง
ลัด ลัดลงนรก!

แต่ถ้าเป็นความจริงนี้ เพราะกว่ามหายานที่เขาจะทางลัด คูอย่างเว่ยหลง เขา
ภาวนาขนาดไหน? เขานั่งที่ ๗ วัน ๗ คืน แต่เวลาคำพูด มันเป็นโวหารคำพูดนะ คำพูด
เพื่อไม่ให้เราไปยึดติด ให้เราอยู่กับปัจจุบัน คำพูดๆ นี้ให้เราให้อยู่กับปัจจุบัน อย่าไปยึด
ติด อย่าไปคาดหมาย อย่าไปหวังใย ให้อยู่กับปัจจุบัน อยู่กับปัจจุบันนะ ของที่อยู่กับ
ปัจจุบันแล้วมันจะได้ผลไง

แต่พวกเรานี้ก็ยังว่า โอ้โห นิพพาน อยู่โน่น.. แล้วก็ข้ามกันไปไง นี่การข้ามกันไป
นี่ มันเป็นโวหารให้ใจเราปกติเท่านั้นเอง แต่โอ้เรื่องการลงทุนลงแรงเหมือนกันหมด ถ้า
มันเป็นไปได้จริงนะ พระพุทธเจ้าสอนแล้ว ไม่มีใครเก่งกว่าพระพุทธเจ้าหรอก พุทธ
ปัญหานี้ ปัญญาพระพุทธเจ้าสุดยอด แล้วปรารถนามารือสัตว์ขนสัตว์

แล้วเวลาคูยกกันไง คนนั้นมารือได้วิชาใหม่ คนนี้มารือได้วิชาใหม่ เราฟังแล้ว..
ประสาเรานะ คูถูกพระพุทธเจ้ามาก พระพุทธเจ้านี้ ใครบ้างจะมีปัญญาเท่ากับ

พระพุทธเจ้า ในโลกนี้ แล้วอะไรนะ.. “อาจารย์องค์นี้ได้รื้อค้นวิชาใหม่ขึ้นมา วิชานี้ พระพุทธเจ้าเคยรื้อค้นขึ้นมาแล้วหายไป”

มันจะหายไปไหน? มันไม่มีเลย เพียงแต่สายตรงนี้ ปฏิบัติตามจริงนี้ นี่มรรคญาณ สิล สมาธิ ปัญญา ถ้าเขาถึง ถึงได้หมดเลย

สิ่งที่มันเป็นจริงๆ แล้วมันตื่นเต้น อย่างเช่นสมาธินี้ ไครมานะ “ว่าง.. ว่าง..” เรา บอกไม่ว่าง อย่างเมื่อวานกลับไปนี่ เขามาพูด เมื่อวานนามรูปเหมือนกัน เมื่อวานนี่นาม รูปนะ จะกลับแล้วค่อยมาพูดไป กำหนดอย่างนั้นๆ

เราบอก “ผิดหมดละ ผิดหมด”

“ทำไมถึงผิดละ?”

“เอ็งรู้ว่าว่างใช่ไหม?”

เอ็งรู้ว่าว่าง แต่ตัวรู้ กับตัวว่างมันคนละตัว เพราะเรารู้ว่าว่าง แต่ตัวเราไม่ว่าง เรามี ความคิด ความคิดไม่ใช่เรา เราคิดว่ามันว่าง ใครเป็นคนคิด? ใครเป็นคนว่าง? เป็น ๒ หลวงตาจะบอกเลย พุทโธกับผู้รู้ เป็น ๒ แต่ถ้า พุทโธ.. พุทโธ.. พุทโธไป จนพุทโธเป็น เรา พุทโธไม่ได้เลย นั่นคือว่าง

เราว่าง ไม่ใช่รู้ว่าว่าง ตัวรู้กับตัวว่างคนละตัว แล้วเป็นอย่างนี้หมด “ว่างๆ.. ว่างๆ ..” ตัวรู้ไง เรารู้ว่าว่าง เป็น ๒ เรารู้ว่าว่าง แต่ถ้าเป็นสมาธิ เราว่าง.. เราว่าง.. “เรา” ว่าง ไม่ใช่รู้ว่าง พออธิบายปั๊บเขาเข้าใจ

แล้วปัญญา ปัญญาที่ผิดหมด ปัญญาที่คิด ปัญญาที่ผิดหมด เพราะพอเราอธิบายจบ เขาบอกใช่ ถ้าปัญญาอย่างนี้มันเข้าไม่ถึงตัวกิเลส เพราะปัญญาอย่างนี้เป็น โลภียปัญญา ปัญญาจากเรา ปัญญาจากผู้รู้ ปัญญาจากกิเลส ปัญญาจากภพ ปัญญาจากพื้นฐาน

ป็น ยิ่งออกไปจากป็นนะ กระสุนนี้ไม่มีตัวป็นยิ่งออกไปไม่ได้ ลูกกระสุนนี้บรรจ แล้วยิ่งออกไปจากป็น ความคิดยิ่งออกไปจากจิต ไม่มีตัวจิต ไม่มีฐิติจิต ไม่มีตัวภพ ความคิดเกิดได้อย่างไร? ความคิดเกิดบนอากาศหรือ? ความคิดเกิดจากที่ไหน? ความคิด เกิดจากภพ ภาวสวะ เกิดจากฐานของความคิด

นี่ไงตัวที่ฐานความคิด นี่คือตัวภพ คือตัวปฏิสนธิจิต ตัวปฏิสนธิจิตนี้มันเกิดตาย เกิดตายมา พอมันเกิดตายเกิดตายมา ทำดีทำชั่วมันจับลงที่นี้ มันจับลงที่จิต จิตของคนเลยมีจิตนิสัยที่หลากหลาย ที่แตกต่างกัน มนุษย์ทุกคนเหมือนลายนิ้วมือเลย

ลายนิ้วมือของคน จะไม่เหมือนกันสักคนเดียว ความคิดของคนจะไม่เหมือนกัน สักคนเดียว! ไม่เหมือนกัน! ไม่มีเหมือนกันเลย เพราะแม้แต่ไข่ใบเดียวกัน คู่แฝดออกมา ยังไม่เหมือนกันเลย แล้วถ้ามันไม่เหมือนกันนี้ มันจะภาวนาให้เหมือนกันจะเป็นไปได้ อย่างไม่? ในเมื่อมันไม่เหมือนกัน โจทย์มันไม่เหมือนกัน ทุกอย่างไม่เหมือนกัน แล้วจะให้ไปแก้โจทย์อันนั้นให้ได้เหมือนกัน เป็นไปได้ไหม?

แต่เวลาพระพุทธเจ้าสอนเรื่องอริยสัจนี้ อริยสัจอันเดียวกัน อริยสัจนี้มี ๑ เดียว แต่คำว่า ๑ เดียวนี้มันมีหลากหลายมาก หลากหลายด้วยความถนัดของคนแต่ละคนไง แต่สูตรมันเป็นอย่างนี้ แต่สูตรอย่างนี้นะ ใครทำขนาดไหนก็แล้วแต่นะ จะไม่ได้กว้างขวาง หรือมีความรู้เท่ากันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาทำบุญนะ ในพระไตรปิฎกเห็นไหม ทำบุญที่จะได้บุญที่สุดคือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รองลงมาคือ พระปัจเจกพระพุทธเจ้า รองลงมาคือพระอัครสาวก รองลงมาถึงสาวก รองลงมาถึงพระอรหันต์ พระอนาคา

แล้วก็พระอรหันต์ สาวกกับพระอรหันต์ พระปัจเจกพระพุทธเจ้าก็พระอรหันต์ พระอัครสาวกก็พระอรหันต์ ทำไมได้บุญไม่เท่ากัน? เพราะพระอัครสาวก พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรไง อัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวานี้ต้องปรารถนาเหมือนพระพุทธเจ้า คนที่ปรารถนานี้เขาต้องสร้างบุญมากกว่า คือเขาต้องสร้างฐานของเขา คือใหญ่กว่า บุญที่ทำไปถึงไม่เท่ากัน

พระปัจเจกพระพุทธเจ้ากับพระพุทธเจ้าต่างกันตรงไหน? พระอรหันต์เหมือนกัน นี่ตั้งแต่พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า อัครสาวก หรือสาวกนี่ คือความสะอาดบริสุทธิ์เท่ากันหมดเลย เท่ากัน! เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน พระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ พระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ พระอัครสาวกก็พระอรหันต์ พระสาวก พระสาวกก็พระอรหันต์

แต่ทำบุญ ในพระไตรปิฎกพูดไว้ชัดๆ เลย ทำบุญกับพระพุทธเจ้าได้บุญมากที่สุด พระปัจเจกพุทธเจ้าได้ที่ ๒ อัครสาวกได้ที่ ๓ เห็นไหม แล้วทำไมมันไม่เท่ากันล่ะ? ไม่เท่ากันเพราะฐานใจ ฐานที่ทำมันใหญ่กว่า พุทธเจ้านี่สร้าง ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระปัจเจกพุทธเจ้าก็สร้างน้อยกว่า คือฐานมันใหญ่กว่า คือค่าตอบแทน ดอกเบี้ยมากไป ดอกเบี้ย ๑๒ เปอร์เซ็นต์ กับเปอร์เซ็นต์เดียวไป

ในเมื่อดอกเบี้ยมากกว่าใช่ไหม พระพุทธเจ้าให้ ๑๒ พระปัจเจกพุทธเจ้าให้ ๑๐ นี้ มันต่างกันตรงนี้ไง มันต่างเพราะฐานของท่านมากกว่า ทุนหรือทุกอย่างมันใหญ่กว่า ถ้าอย่างนี้เวลาที่ว่า เห็นแล้วทำไมมันมา เราเห็นแล้วทำไมมันเกิดภาพ

ก็ฝันไป เวลาฝันนี้มาจากไหน? ก็ข้อมูลของใจนี้มันออกมา บางทีเราฝัน เราเคยเห็นสภาพแบบนี้ๆ เราฝันออกมา แล้วบางทีเราไม่เคยเห็นเลย เราไม่เคยเห็นแล้วฝันได้ อย่างไร? เราไม่เคยเห็นสิ่งนี้ มันฝันเอามาจากไหน? ข้อมูลเดิมมันมี นี่ใจเวลาจิตมันสงบ ใจฝันนี่นะ กับเวลาเข้าสู่สมาธินี้ เวลาระลึกอดีตชาติได้นี้ อดีตชาตินี้เรื่องปกตินะ

เวลาจิตเรามันสงบปุ๊บนี้ มันไปถึงฐานข้อมูล ฐานข้อมูล จิตนี้พอสักพักนี้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์มันอยู่ใน โปรแกรมมันใช่ไหม? ใจตัวจิตนี้มันเหมือนกัน แต่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เคาไฟท์จบบเลยนะ ทำลายมันมันก็จบข้อมูลนี้ ทำลายข้อมูลก็เสียหายหมดเลย แต่จิตนี้ไม่ มันเป็นนามธรรม ที่มึงจะย่อยสลายมันไม่ได้เลย เพราะมึงไม่เจอตัวมัน มึงไม่เคยเห็นมันนะ มึงจะเอาอะไรไปย่อยสลายมัน? จะเอาอะไรไปทำลายมัน?

มันมีแต่ซบๆ เข้าไปนั่นล่ะ นี่พอเราย้อนไปนะ มันถึงไม่มีต้นมีปลาย มันก็แสนชาติ ก็ล้านชาติ เวลามันฝันไป ถ้าฝัน คำว่าฝันนี้ มันมาจากข้อมูลเราทั้งนั้น มันมาจากขั้น ๕ หลวงตาใช้คำว่า “ฝันดิบฝันสุ” ก ฝันดิบก็ความคิดเราปกติ นี่ฝันดิบ ฝันดิบๆ กัน ฝันสุก็นอนหลับไป ฝัน... ความคิดอันเดียวกัน แต่อยู่ในระหว่างหลับหรือตื่นเท่านั้นเอง ตื่นนี้ฝันดิบ หลับนี้ฝันสุ

ก็ความฝัน ความฝันมันก็ข้อมูลจากใจ อันนี้โดยวิทยาศาสตร์เลย มันเป็นอย่างนี้แล้วแก้ไขกันไม่ได้ เพียงแต่วิธีการที่เราปฏิบัติเท่านั้นเอง คำว่าแก้ไขไม่ได้คือ มันจะเป็นอย่างนี้ไป นี่ก็วิทยาศาสตร์ทางจิตที่มันจะก้าวเดิน วิทยาศาสตร์คือวิญญูะ วิทยาศาสตร์คือสิ่งที่พิสูจน์ได้ ที่มันหมุนเวียนไป เห็นไหมที่เราบอกว่า ธรรมะเหนือธรรมชาตินี้ไป

ธรรมชาติเพราะอะไร? เพราะว่าความฝัน เวียนตายเวียนเกิดนี้เป็นธรรมชาตินะ นี่วิถีจิตที่มันเคลื่อนไปนี่คือธรรมชาตินะ ก็มันเป็นธรรมชาติ เป็นวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทางจิตที่มันต้องเป็นไปอย่างนี้ แล้วเรายู่กับวิทยาศาสตร์ทางจิตที่มันแปรเปลี่ยนอย่างนี้ แล้วเราจะพ้นออกจากมันได้อย่างไร?

นี่การจะพ้นออกจากมัน เราต้องเหนือมันใช่ไหม? เหนือธรรมชาติ พอเหนือธรรมชาติ จิตนี้มันทำลายสิ่งที่เวียนไปนี้ แล้วมันทำลายตัวมันเองออกไป อันนี้มันถึงเหนือธรรมชาติ ธรรมชาติคือสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ถ้าธรรมชาติเป็นธรรมชาติ เราก็จะเวียนตายเวียนเกิดกันไปอย่างนี้ เราก็จะเวียนไปตามระบบมัน เพราะมันเป็นระบบของมัน

สิ่งที่มันเป็นไปนะ มันมาเพื่อจะให้เราพ้น อย่างนี้ อย่างที่ว่าธรรมวินัยนี้ ธรรมวินัยนี้มันเป็นสมมุติบัญญัติ เวลาวิมุตติไปแล้วนี้ มันไม่ใช่สมมุติบัญญัติ ไม่ใช่กฎหมาย มันเหนือสังขารนะ ธรรมและวินัยมันเป็นวิธีการ ผลของมันที่เราจะพ้นออกไป แล้วมันจะพ้นออกไป มันจะจบจากกระบวนการนี้ไป

ถ้าจบกระบวนการ ไปนี้ธรรมแท้ๆ ธรรมแท้ๆ นี่คงที่ “อฐานะ” เป็นอฐานะ ไม่เป็นอย่างนั้น อันนี้อย่างที่มันเป็นนี่ เวลาเราซบเข้าไปแล้ว แล้วมันแสดงตัวออกมา นี่เราไปทิ้ง นี่ยังดีนะ ทิ้งเพราะอะไร? เพราะเรานี้ นักปฏิบัติ มันเห็นใจ มันเหมือนกับ เราศึกษาข้อมูลอยู่ แล้วเราไปรื้อข้อมูลขึ้นมา เห็นแล้วมันตื่นตาตื่นใจ

แต่ถ้าเป็นธรรมชาติของมนุษย์นะ มันก็เป็นอย่างนี้ แต่มันเป็นพลังงาน มันเป็นสัญชาตญาณ ที่มันจะต้องแสดงตัวออกมาอย่างนี้ คือกระบวนการของจิตมันเป็นอย่างนี้ เราก็ใช้กันไปอย่างนี้ นี่ใจมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ความคิดอยู่ในขันธ ๕ ขันธก็หมุนอย่างนี้ มันก็ตื่นเต้น มันก็ใช้ไปโดยธรรมชาติของมัน ของมีอยู่ใจ

แต่พระพุทธเจ้าสอนให้ทวนกระแส คือเอาตัวมันจับตัวมันเอง เอาตัวมันเองตั้ง แล้วเอาตัวมันเองจับตัวมัน พอจับตัวมันแล้วมันก็เห็น เอ๊ะ! ทิ้งมากทิ้งมาก พอทิ้งเข้าไปนะ มันยังละเอียดยไปเรื่อยๆ นะ มันจะละเอียดยไปอีกเยอะเลย เอาตัวมันเองย้อนจับตัวมันเอง ศึกษาเรานี้สำคัญที่สุดเลย ถ้าใครค้นคว้าตัวเอง ศึกษากระบวนการของธาตุ ๔ ขันธ ๕ จบนะ จบ

แต่ถ้าไปศึกษาธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าไม่จบละ เพราะมันอะไร? เพราะมันเป็นทฤษฎี มันเป็นวิชาการ แต่เราไม่เห็นตัวจริง ขณะที่เราทำสมาธินี้ เราทำความสงบนี้ เราเห็นตัวจริง เราเห็นความเป็นจริง เหมือนอาหารเลย ทำวิจัยไปเถอะ อาหารอะไรมีคุณค่าขนาดไหน ก็เท่านั้น แต่ถ้าวัน ไหนกัดใส่ปากก็จบแล้ว ตักใส่ปากแล้วนี่จบเลย ตักใส่ปากก็ตัวเราเองไง

มีคุณค่ามากนะ ธรรมะนี้มีคุณค่ามาก เพียงแต่ว่า อย่างเมื่อวานเราคุยกับเขานี้ เราสงสารมากนะ เราคุยกับเขาเลย บอกว่าให้โยมไปปฏิบัติเถอะ แล้วโยมไปหาครูบาอาจารย์ทั่วไปเถอะ โยมจะไม่ได้ยินอย่างนี้หรอก เพราะเราเข้าใจนะ เหมือนกับเราไปห้องเรียน อาจารย์สอนกับเรานี้ อ่านทฤษฎีเดียวกัน คืออ่านจากตำราเหมือนกัน พวกเขาเข้าใจกันนะ นักเรียนกับลูกศิษย์นี้คุยกัน รู้เรื่อง รู้เรื่องดีมาหลาย ก็ได้เท่านั้นละ เพราะมันไม่มีใครรู้จริง

ถ้ารู้จริงไม่พูดตามตำรา พูดที่ความรู้สึก แล้วเอาความรู้สึกนี้ออกมาตีแผ่ ผิดอย่างนี้ ถูกอย่างนี้ พูดตามตำราถูกไหม? ถูก แต่ตำราพุทธเจ้า พูดทางทฤษฎีนี้ มันถูกตามวิชาการไหม? ถูก แต่มันเป็นสุตมยปัญญา มึงจะไม่ได้อะไรเลย มึงไม่ได้อะไรเลย

แต่ถ้ามาพูดกับคนรู้จริงนะ ท่านจะให้วางตำรานั้นแล้วทำความสงบขึ้นมา คือตำราส่วนตำรา ข้อมูลที่รู้ของทุกคนละเรื่องกัน ไม่ใช่ตำรา ถ้ามีอาจารย์อย่างนี้ จะชี้ถูกชี้ผิด แล้วเราจะเห็นถูกเห็นผิด

แต่ถ้าไม่มีอาจารย์อย่างนี้นะ เราจะคุยกันที่ตำรา แล้วเวลาปฏิบัติมา โยนตำราเลยนี่ไงถูก ใช่.. ถูก แค่นั้นละ แล้วก็นอนกอดกันอยู่นั่นละ ไปไม่รอด บอกเลยตำรามันว่าอย่างนี้ แล้วปฏิบัติมันใช่เลยนี่ ว่างๆ นี่ไงโยนไป ใช่

แต่พอมหาหรานะ “จิตรู้ว่าว่าง ตัวเองไม่ว่าง” เหมือนกับคำทางวิทยาศาสตร์เลย เรารู้ทางทฤษฎีเลย แต่ตัวจริงมันไม่มี ไม่มีของจริงเลย ไม่มีความจริงเลย ถ้ามีความจริงขึ้นมา ตัวเองจะเป็นความจริง ความจริงอันนี้เกิดขึ้นมา แล้วความจริงอย่างนี้มันต้องมี... ถ้าไม่มีคนรู้จริงมันจะแยกความจริงกับความปลอมได้ยังไง

เราถึงมองว่า พวกเรานี้มีวาสนานะ เราเกิดมาเจอครูเจออาจารย์นะ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ พวกไม่รู้เรื่องหรือ พวกตามตำรานี้เราฟังกันได้ เราเข้าใจนะ มันเหมือนกับเราจำตำราได้ เหมือนคนเรียนจบมาไม่เคยฝึกงานแล้วทำงานไม่เป็น เรียนจบทางทฤษฎี แต่ทำงานไม่เป็น แต่ถ้าทำงานเป็นนะ การทำงาน ทฤษฎีก็คือทฤษฎี ถูกต้อง แต่การทำงานของเรานี้ มันจะมีทางที่ว่าทำงานแล้วยังมีอุปสรรค หรือวิธีการแก้ไขในเหตุการณ์เฉพาะหน้า ยังอีกเยอะแยะเลย

นี่พวกถึงทฤษฎีนะ พระพุทธเจ้าวางไว้ นะ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้น หลวงตาทำน พวกบ่อย วางไว้แค่ให้พวกเราพอยึดปฏิบัติได้ แค่นี้เล็กน้อย แล้วความจริงละ ความจริงก็ย้อนกลับมาที่จิตเรานี้ไง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ ไม่มีความรู้จริงนะ เรื่องวิถีจิตนี้ไม่มีใครรู้หรือ แล้ววิถีจิตอย่างที่ว่า สอนคนคนหนึ่งนะ สอนเฉพาะคนนี่ เป็นของคนคนนี่ ไอ้คนที่นั่งอยู่ฟังด้วยกันนะ แล้วเอาของคนคนนี่ไปทำนะ ผิดหมดอีกเหมือนกัน! ผิดอีก!

เวลาเราพูด เห็นใหม่เราพูดทางวิชาการบ่อย เราพูดอย่างนี้ เราบอกเราพูดธรรมะนี้ถูกไหม? ถูก แต่ถ้าพอเราพูดจบนี้ผิดแล้ว ผิดเพราะอะไร? เพราะสิ่งที่เอ็งจำนี่มันคือสัญญาทั้งหมด เราพูดนี้ เรามั่นใจว่าถูก แต่พอเอ็งไปพูดต่อนะ ผิด! ผิดเพราะเอ็งจำไป มันไม่เป็นความจริงของเอ็ง และเอ็งเข้าถึงความจริงไม่ได้ เอ็งพูดเป็นสูตรตายตัว อันที่เอ็งได้ยินมาไง

ถึงเวลาเราพูดธรรมะนี้บ่อย บอกเราพูดนี้ เรายืนยันคำพูดเราทุกคำเลยนะ แต่ถ้าเอ็งเอาไปพูดข้างนอกนี้ผิดหมดเลย เพราะมีลูกศิษย์หลายคนมาก หลวงพ่อพูดมาสิ พูดมาให้เข้าใจ เพื่อเขาจะได้อธิบายให้คนอื่นฟังอีก บอกเป็นไปไม่ได้! เป็นไปไม่ได้เพราะอะไร? เพราะคนที่เอ็งจะไปพูดด้วยนี่ จิตนิสัยเขาไม่ได้สงสัยแบบนี้

อย่างคนที่ภาวนาอย่างนี้ เขาสงสัยอย่างนี้อยู่ เราอธิบายให้คนนี่ฟัง แต่คนอื่นเขาไม่มีพื้นฐานตรงนี้ไง คือเขาภาวนามาไม่ถึงตรงนี้ หรือเขาภาวนาแล้ว เขาไม่ต้องการตรงนี้ เขาต้องการอีกแขนงหนึ่ง แล้วเราเอาแขนงนี้ไปตอบเขา นี่มันเป็นไปไม่ได้หรือ

เอ็งจำคำพูดกูไปพูดนี้ ผิดหมดเลย! แต่กูว่า กูพูดถูก กูยืนยันว่ากูพูดถูก เพราะมาหาเรานี้ แต่ละคนถ้าเขามีมุมมอง เราจะแก้ไขเขาไปที่ละคน ทีละคน ใจยืนยันที่พูดถูก เพราะว่า ถ้าเกิดคนคนนี้นะ เขาสั่งอาหารเหมือนกัน แต่เขาต้องการอาหารที่รสเข้มกว่า

หรือต้องการอาหารรสที่จางกว่า เราจะเจือจาง หรือเราจะเติมให้รสเข้มข้นได้ เห็นไหม
มันถูกตรงนี้ไง

มันถูกตรงที่เราสามารถเคลียร์ หรือสามารถแก้ไขเขาได้ที่ละคนๆ มันถูกตรงนี้
ถูกตรงตามข้อเท็จจริงที่มันจะทำให้มันถูก แต่ของเรา ถ้าเราจำไป มันจะเคลียร์ให้มันถูก
ได้อย่างไร ในเมื่อมันเป็นสูตรสำเร็จมาแล้วเขาต้องการให้แก้กว่า หรืออ่อนกว่านี้ อืม.. กู
ก็ทำไม่ถูกเหมือนกันละ กูทำไม่เป็น นี่ไงมันผิดตรงนี้เห็นไหม

นี่ไงถึงว่า ถ้าเราไม่เจอคนรู้จริงนะ เวลาเราพูดนี้สงสาร สงสารมากๆ ถ้ารู้จริง มัน
แก้ไขได้ ก็เหมือนเรานี้ หนังสือนี้กูเขียนเอง บอกผิดสิ กูแก้เดี๋ยวนี้เลย แต่ถ้าเราไปเอา
หนังสือเขามาเนี่ย เขาบอกผิด ผิดก็ไม่ว่ามันจะแก้ยังไง ก็มันเป็นอย่างนี้จะแก้ยังไง แต่ถ้า
มันเป็นหนังสือของเราซะใหม่ หนังสือของเรานี้เราเขียนเอง บรรทัดนี้ผิด เราจะตัดมันทิ้ง
เลยก็ยังไม่ดี เพราะเราเป็นเจ้าของ เราเป็นคนคิดเองซะใหม่ ถ้าบรรทัดนี้ผิด ลบบรรทัดนี้
ออกเลย แต่ถ้าบรรทัดนี้ผิดแก้ไขได้

ก็เหมือนกัน ย้อนกลับมาที่นี้ ย้อนกลับมาที่จิตที่มันเป็น มันแก้-อ่อน ใจ บางที
อย่างที่เขามาวันนี้ เขาบอกเลย เขาพูดโธไม่ดี แต่เขาชอบลมมาก พูดโธแค่ไหนก็ไปลงที่
ลม เรียบอก “ถูก” เพราะลม อานาปานสติกับพุทธานุสติเห็นไหม มันเป็นคนละ
แนวทาง ใช้ได้เหมือนกัน

ถ้าพูดโธ พุทโธ อยู่เนี่ย พอเขาบอกกำหนดลมนี้ผิดละ ไม่ใช่ กำหนดลมเป็น “อานา
ปานสติ” กำหนดพุทโธเป็น “พุทธานุสติ” ธรรมโมเป็น “ธรรมมานุสติ” สังโฆ เป็น
“สังฆานุสติ” อนุสติ ๑๐ อะไรก็ได้ ต้องมี มีเพื่อให้จิตเกาะ จิตนี้เป็นนามธรรม

ถ้ามีสิ่งที่แสดงตัวที่มันเกาะได้ มันจะแสดงตัวมันออกมา สิ่ง que แสดงตัวออกมา
ต้องมีที่เกาะ ไม่มีที่เกาะนี้จิตนี้เป็นนามธรรม แล้วมันจะเจือจางไป พลังงานส่งออกหมด
แล้วมันจะเริ่มตัน เริ่มตันเข้มแข็งขึ้นมาเมื่อไหร่? เริ่มตันมันจะมีตัวตนขึ้นมาเมื่อไหร่?
มันไม่มี มันถึงต้องมีมีคำบริกรรม หรือมีสิ่งเกาะ จิตต้องมีที่เกาะก่อน พอเกาะเข้ามาจน
มันถึงตัวมันเองเห็นไหม เกาะจนไม่เกาะอะไรเลย ตัวเองว่าง แต่เกาะอยู่ สิ่ง que เกาะเข้าใจ
ว่าว่าง แล้วตัวเองเกาะเขาอยู่ ว่างได้อย่างไร

สมาธิยังผูกติดเลย.. สมาธิยังไม่เป็นสมาธิจริงเลย.. ถ้าเป็นสมาธิจริงขึ้นมาเนี่ย พอเป็นสมาธิจริงขึ้นมาเนี่ย เกิดปัญญา อันนั้นถึงจะเป็น โลกุตระปัญญา ปัญญาอันนั้นถึงเป็น ปัญญาฆ่ากิเลส ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้ ไม่ใช่ปัญญาฆ่ากิเลส เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เพราะผลของการปฏิบัติ ของการกระทำทุกอย่าง ผลของมันคือ สมณะทั้งหมด ทุกคนทำงาน หรือทุกคนเคลื่อนไหวแล้วต้องหยุด ไม่หยุดจะอยู่ได้อย่างไร จิตที่มันเคลื่อนไหว จิตที่มันคิดอยู่ ถึงที่สุดแล้วมันต้องหยุด

เอ็งจะภาวนา หรือไม่ภาวนา มันต้องหยุด เพียงแต่ถ้าเอ็งไม่ภาวนาหยุด เอ็งไม่รู้ตัวว่าหยุด แต่ถ้าเอ็งมีสติควบคุมอยู่นี้ มันหยุด! นี่ผลของการกระทำ ผลของการเคลื่อนไหวทั้งหมด ผลของมันคือสมณะทั้งหมด เว้นไว้แต่เป็นมิจฉาหรือเป็นสัมมา ถ้าไม่มีสติไม่มีความเข้าใจ หยุดโดยที่ไม่ได้อะไรเลย

โดยธรรมชาติของมันเกิดดับทั้งนั้นล่ะ แต่เกิดดับไม่มีสติ เกิดดับโดยที่ไม่มีเจ้าของ เกิดดับที่ไม่มีใครดูแลมัน แต่พอมาปฏิบัติ มีผู้ดูแล สติเป็นผู้ดูแล ถ้ามีผู้ดูแลอยู่นี้ ถ้ามันเกิดดับมันหยุด เราไม่รู้ เหมือนเราเนี่ยไม่รู้ว่าเราเป็น โรคเป็นภัย เราสบายใจมากเลย พอเรารู้ว่าเราเป็น โรค เราสะอึกเลยนะ ตกใจเลย นี่เหมือนกัน ถ้ามีสติมันเห็น มันมีสติเห็นว่าหยุด พอเห็นว่าจิตนี้มันหยุด พอมันเห็นมันก็ตกใจ ความตกใจนั่นคือ “ธรรมสังเวช”

ความตกใจ ความเอะใจ ความระลึกรู้ นี่ผลคือมันรู้ตัวไง คนเรานี้ละ ถ้าไม่รู้ตัวเองถูกหรือตัวเองผิดนี่ จะไม่มีประโยชน์อะไรเลย คนเรานี้ถ้ารู้ว่าตัวเองถูกหรือตัวเองผิด คนๆ นั้นจะแก้ไขตัวเองได้ ในเมื่อจิตมันเห็นการเกิดดับ เห็นแล้วมันมีสติ เห็นแล้วมันเกิดธรรมสังเวช อ้อ...คนเป็นอย่างนี้เอง ชีวิตเป็นอย่างนี้เองนะ

เราถึงบอกว่า สัญชาติไทย สัญชาติเราแก้ได้ที่ไหน? ทุกอย่างมันแก้ได้ที่ไหน? มันแก้ไม่ได้หรอก แต่ถ้ามาถึงตรงนี้ปั๊บ นี่! แก้ภพแก้ชาติแก้ที่นี้ แก้ที่มันรู้ตัวมันนี่ ถ้าไม่รู้ถึงตัวมันเองเอาอะไรไปแก้ ไปแก้ที่ทะเบียนบ้าน ไปแก้ที่ความคิด ไปแก้ที่สัญญาใจ

โอ้โหแล้วสัญญานี้ ถ้าความคิดของเราในภพชาตินี้ ในชาตินี้เราเห็นอะไร ประสบอะไรมานี้ มันจะฝังใจ ความฝังใจนี้มันฝังใจชาติหนึ่ง ความฝังใจชาติหนึ่งนี้ แล้วความฝังใจชาตินี้ กับชาติที่แล้วมา กับชาติต่อไปเนี่ย มันจะสืบเนื่องกันอย่างไร สัญญาคือ

ข้อมูล ที่เราพบเห็นนี้ มันสัญญา แต่สัญญานี้มันเป็นสัญญาอย่างหายาบ สัญญาที่เราได้พบในชาตินี้

ทีนี้คนจะตาย คนจะตายนี้มันจะหุดสั้นเข้ามา หุดเข้ามานะ เพราะสมองคิดไม่ได้ สมองนี้คิดไม่ได้หรือ สมองนี้เป็นสสาร สมองจะคิดได้ต้องมีพลังงาน พลังงานคือตัวจิต สมองนี้มันคิดเองไม่ได้หรือ คนเรานี้มันต้องมีจิต จิตนามธรรม จิตวิญญาณกับสมองเกี่ยวเนื่องกัน

การเกี่ยวเนื่องกันเห็นไหม พลังงานตัวนี้มันสืบต่อมา เหมือนพลังงานมันสืบต่อมา นี้พอเวลามันสืบต่อมานี้ ไปทำอะไรขึ้นมาด้วยความคิดต่างๆ มันไปทำอะไรขึ้นมา มันก็จำที่สมองในชาตินี้ใช้ไหม? แต่เวลาจะตายนี้มันจะหุดสั้นเข้ามา

มันเหมือนเปลือกส้มกับส้ม ตัวเปลือกส้มนี้ได้สถานะของชาตินี้ เวลามันหุดเข้ามาที่ตัวเนื้อส้ม ตัวเนื้อส้มคือตัวภพ มันเป็นข้อมูลในชาตินี้ ตั้งแต่เกิดจนตายนี้ เราทำอะไรเราจะจำ ชาตินี้เราทบทวนจะรู้ได้ แต่เราจะทบทวนถึงชาติที่แล้วนี้ ทบทวนไม่ได้

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้าไปเห็นไหม พอเราทำสมาธินี้ จิตมันสงบเข้าไป จิตสงบมันต้องหุดจากเปลือกเข้าไปที่เนื้อ เปลือกนี้คือสัญชาตญาณ คือความรู้ในปัจจุบัน พอหุดตัวเข้าไปถึงตัวเนื้อ คือตัวจิต ตัวจิตมันเคยเกิดเคยตาย มันมีชาติที่แล้วอยู่ มันจะเห็นอดีตชาติได้

ทีนี้ในปัจจุบันนี้ อดีตชาติกับชาตินี้ ถ้าในทางวิทยาศาสตร์มันคนละเรื่องกัน แต่ในทางธรรมะมันเกี่ยวเนื่องกัน มันเกี่ยวเนื่องกันเพราะว่าสิ่งที่อยู่ในเนื้อจิตนี้มันเป็นอำนาจวาสนา มันเป็นบารมี เป็นชาวปัญญา เป็นพันธกรรมของจิต ทีนี้ปฏิบัติง่าย ปฏิบัติยากมันอยู่ตรงนั้น นี่มันจะแสดงตัว เพราะขณะที่เกิดในชาติปัจจุบันนี้ ใจเปลือกนี้คือ ชั้น ๕ ธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันเป็นปัจจุบัน เวลามันจะตายนี้มันหุดสั้น

หุดสั้นหมายถึงว่า มันจะทิ้ง เวลาเราตายนี้เห็นไหม ปุถุชนตายนี้มันตายไปพร้อมกับธาตุ ๔ และ ชั้น ๕ ชั้น ๕ คือสัญญา สัญญาว่าอะไร สังขารนี้ รูป เวทนา สังขาร วิญญาณ วิญญาณเพราะอะไรเพราะสมบัติทางโลกเราหาไว้แล้ว สมบัติในตระกูล สมบัติในครอบครัว สมบัติในความผูกพัน

เห็นไหมเวลาจะตายมันถึงได้ไหวมาก แต่เวลาพระอรหันต์จะตายนะ เพราะชั้น ๕ นี้มันขาดไปแล้ว มันขาดตั้งแต่โสคาบัน สกิทา อนาคา มันขาดไป พอมันขาดไปนี้ขาดมี ถ้าขาดไม่มีนะ พระพุทธเจ้าจะจำสามฌรราหุลไม่ได้ จะจำนางพิมพาไม่ได้ ความจำนี้เป็นชั้น ๕ เห็นไหม สัญญาไง สัญญาความจำ แต่มันขาดไปแล้ว ขาดเพราะอะไร เพราะสังโยชน์มันร่อยไว้ สังโยชน์มันขาด

นี่พอมันขาดพระอรหันต์ พระอรหันต์ถึงในปัจจุบันนี้ มันอยู่แต่วิมุตติจิต เป็นธรรมชาติ มันเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว แต่มันยังมีความจำอันนี้อยู่เพราะ เขาเรียกว่า “เศษส่วน” เศษที่เหลือ เวลาจะตายนี้เศษเราจะเอาไปไหม? มันขาดตั้งแต่กิเลสขาด แต่เพราะมันยังเป็นสิ่งที่มีอยู่เพราะเราเกิดในชาตินี้ มันก็ยังสืบต่อกันได้

ถ้าเราเป็นปุถุชนเห็นไหม มันมีเป็นชั้นมาร ชั้นมารนี้เพราะอะไร? เพราะเนื้อสัมผัสเปลือกสัมผัสมันอยู่ด้วยกัน ชั้น ๕ กับจิต มันอยู่ด้วยกัน เวลามันจะตาย พอมันตาย มันจะเขย่าไป เขย่าไป เพราะมันต้องทิ้งชาตินี้ พอทิ้งชาตินี้ปั๊บ ตายปั๊บ จิตออกจากร่าง ตัวจิตมันเอาข้อมูลอันนี้ไปด้วย กับอีกชาติหนึ่ง ใจชาติปัจจุบันนี้ ก็ซบเข้าไปอีกชาติหนึ่ง มันซบเข้าไปอีกชาติหนึ่ง มันซบเข้าไป

ในตามตำรา บอกพระโสคาบันตัดชั้น ๕ ไซ้ไหม? “ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕” แต่ไปดูเรื่องอริยมุขของหลวงตาสิ เรื่องภูมิธรรมของพระอริยเจ้า ท่านบอกเลยว่า ชั้น ๕ นี้จะขาดต่อเมื่อที่เป็นพระอนาคา นี้เหมือนกันเวลาปฏิบัติมันจะปล่อยสังโยชน์ สักกายทิฎฐิปล่อยไป ปล่อยเป็นขั้นๆ ไป ถึงขั้นอนาคานี้ปล่อยหมด จิตล้วนๆ นี่ตัววิชา จิตล้วนๆ

ตัวจิตล้วนๆ นี่คือตัวพลังงานนี้เห็นไหม ที่บอกว่าพลังงานกับสมอง ตัวจิตล้วนๆ ต้องทำลายจิตอีก พอทำลายจิตปั๊บ สิ่งต่อกันไม่มีแล้ว พอสิ่งต่อกันไม่มี มันก็เป็นธรรมชาติ เป็นนิพพาน นิพพานที่ยังมีอยู่ในร่างของมนุษย์ใจ นี่พอตาย เพราะมันขาดตรงนั้นแล้วไซ้ไหม? เวลาตายนะ ตายก็คือตาย ตายโกหก ตายหลอกกัน มันไม่มีอะไรตาย ไม่มี ไม่มีการเกิดและการตายแล้ว

จิตนี้ไม่มีการเกิดและการตายแล้ว เพราะจิตนี้ได้ทำลายอวิชชา แรงขับที่มันจะมีค่า-ไม่มีค่า มันคงที่แล้ว ไม่มี

การเกิดและการตายนี้ มันเป็นวาระของเศษกรรม เศษส่วน สอุปาทิเสสนิพพาน เศษที่เหลือทิ้งมันไป แต่จิตนี้มันตั้งแต่จบ เวลาตายมันถึงไม่หวั่นไหว แต่เวลาเราตายนี้ มันหวั่นไหว หวั่นไหวเพราะข้อมูลสิ่งที่ผูกพัน

ทีนี้ถ้ามันเป็นปุณฺณอยู่ที่นี่ สิ่งที่ว่าหวั่นไหวนี้มันหดตัวลง คือว่าทำดีทำชั่วไม่สูญไปไหน ไม่สลายไปที่ไหน มันจะอยู่ของมัน แล้วหดตัวมาอยู่ที่จิตหมด สิ่งดีก็ไปตัดแต่ง พันธุกรรมให้มันดีขึ้น เป็นอำนาจวาสนา เป็นสิ่งที่ดีงาม แต่สิ่งที่ไม่ดีมันก็สะสมลงที่นั่น จนเป็นจริต จนเป็นนิสัย มันเป็นของใครของมัน

แล้วถ้ายังไม่ภาวนามันก็ยังงงไปเรื่อยๆ แม้แต่พระอนาคาก็ยังสงสัย เพราะไม่เห็นตรงนี้ ถ้าเห็นตรงนี้แล้วมันจบสิ้นกระบวนการแล้ว นี่สิ้นสุดกระบวนการของมัน มันจะจบตรงนี้ “จิตดวงหนึ่งสู่จิตดวงหนึ่ง” จิตคือศูนย์กลางของจักรวาล มันเกิดทุกภพทุกชาติ มันเวียนไปหมด แล้วมันดับที่นี้ มันทำลายที่นี้ ข้อมูลทำลายหมด จบ

แต่ถ้ายังไม่จบก็เป็นอย่างนี้ เห็นอะไรมาแล้ว หือ? มันแสดงออกได้ มันเก็บข้อมูลแล้ว สิ่งที่เราเห็นทั้งหมดมันจำ มันจำหมดแล้ว แล้วถ้าจำแล้วนี้ทางวิทยาศาสตร์เห็นไหม ทบถ้วนได้ แต่ธรรมะไม่ใช่ อริยสัจไม่ใช่จำ ที่บอกว่าหลงตาท่านหลงเห็นไหม ท่านหลง ไม่หลง!

หลงหมายถึงข้อมูลอันนี้ ข้อมูลคือขั้น ๕ นี้ ขั้น ๕ มันเสื่อมสภาพได้ คือมันสุดสิ้นไปแล้ว แต่ขั้น ๕ นี้มันมีความสำคัญ เอาไว้สื่อกับโลก มันเป็นสัญชาตญาณการสื่อสิ่งที่สื่อเหมือนคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์มันชาร์จได้ แต่ตัวพลังงาน ตัวไฟฟ้าไม่มีชาร์จหรือก นี่ไฟฟ้านะ แต่ตัวสัจธรรมไม่มีหลง! หลงไม่ได้ ไม่มีหลงหรือก

แต่ตัวสัจธรรมนี้มันสื่อกับสมมุติไม่ได้ เพราะสมมุติเขาสื่อกันที่เครื่องคอมพิวเตอร์ เขาไม่ได้สื่อกันที่สัจธรรมอันนี้ ตัวที่สัจธรรมอันนี้มันจะสื่อกับเขา มันต้องกระเพื่อม คือมันต้องออกไปที่ขั้น มันต้องออกมาพูดภาษาเดียวกัน ใจ ภาษาโลก

พอมันออกมานี้ เครื่องมือมันทิ้งมาแล้ว ใจ ถึงบอกไม่มีหลง สิ่งที่หลงพระอรหันต์ไม่มี แต่สิ่งสมมุติ พระอรหันต์หลงในอะไรได้? นี่พูดในมิลินทปัญหา พระเจ้ามิลินท์ถาม นาคเสน พระอรหันต์หลงในอะไร? หลงในสมมุติบัญญัติ พระอรหันต์ไม่หลงในอะไร?

ไม่หลงในอริยสัจ ไม่หลงในตัวเอง แต่พระอรหันต์หลงในสมมุติบัญญัติ สมมุติบัญญัติ
 ไง

สมมุติ เรานี้ชื่อ ก. แล้วเราแอบไปเปลี่ยนชื่อเป็น ข. คนที่ยังไม่รู้ว่าเราเปลี่ยนชื่อ
 เป็น ข. เขาก็ต้องเรียกเราว่า ก. สมมุติมันเปลี่ยนได้ไง เราเปลี่ยนชื่อ เราชื่อนาย ก. เรา
 เปลี่ยนชื่อเป็นนาย ข. แล้วคนที่เขารู้จักเราเดิมว่าเป็นนาย ก. เขาเจอเราเขาต้องเรียกนาย
 ก. อย่างเดิม ผิดแล้ว ผิดหรือยัง สมมุติผิดหรือยัง?

เพราะเราได้เปลี่ยนสมมุติใหม่แล้ว นี่สมมุติเปลี่ยนได้ไง แล้วพระอรหันต์ไม่หลง
 ได้ไง? คือของที่มันเปลี่ยนแปลง ชื่อถนนนี่ เปลี่ยนชื่อถนนใหม่ แล้วกูจำได้ชื่อเก่า หลง
 ได้ไหม? นี่สมมุติบัญญัติ พระอรหันต์หลงได้! แต่พระอรหันต์ไม่หลงในตัวเอง ไม่หลง
 ในอริยสัจ

นี่พูดถึงขั้นณะ พูดถึงสิ่งที่ขึ้นไป ถ้าภาวนาไป อย่างนี้สนุกมาก พอมันเริ่ม
 “ทำไมเป็นอย่างนี้... ทำไมเป็นอย่างนี้...” แล้วไล่ตามไป จิตนี้ไล่ตามไปนะ มันจะละเอียด
 ไป มันจะเคลียร์กัน มันจะเห็นไปเลย แล้วพอมันเคลียร์ไปนี้ ขั้นอย่างหยาบ ขั้นอย่าง
 กลาง ขั้นอย่างละเอียด ขั้นอย่างหยาบๆ ถ้ามันจบได้นะ มันปล่อยได้นะ “ขั้น ๕
 ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขั้น ๕” ขั้น ๕ ไม่ใช่เราเลยละ
 เราไม่ใช่ขั้น ๕ มันแยกกันเลย ขาด! โสคาบัน

ไล่เข้าไป ขั้น ๕ อุปาทานในขั้น ๕ ไม่มี ถอนอุปาทานนั้น สกิทา ถอนข้อมูล
 นะ กามราคะนี่กามเกิดได้จากข้อมูลนะ ความชอบ ตัวของใจมันเป็นกามฉันทะ คือมัน
 พอใจในตัวมันเอง ความพอใจในตัวมันเองนี้ ตัวเองทุกคนต้องพอใจในตัวเอง ยิ่งตัวมี
 สมาริมาก ยิ่งตัวมีพลังงานมาก จะพอใจตัวเองมาก นี่ความพอใจในตัวเองนี้มันก็มีข้อมูล
 ของมันคือ ปฏิมะ

สเป็ค! ผู้หญิงผู้ชายสังเกตได้ใหม่ คนชอบคนที่พอใจ บางคนบอก “เฮ้ย ทำไมมึง
 ชอบคนนี้ได้วะ กูดูไม่ได้เลย ทำไมมึงชอบวะ” เห็นใหม่นี้ปฏิมะ กามราคะ-ปฏิมะ ถ้าเขา
 ชอบ เขาก็พอใจ ถ้าเขาไม่ชอบ เขาก็ไม่เอานะ เขาไม่ชอบเขาไม่เอา แต่ถ้าเขาชอบละ นี้
 กามราคะ ปฏิมะ ถ้าไม่ได้อย่างใจก็โทสะ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เกิดตรงนี้
 เกิดจากตัวเองมีฉันทะ แล้วมีข้อมูล

ข้อมูลตัวนั้นเป็นตัวเร่ง ถ้าข้อมูลนั้นถูกกับความพอใจของตัว ตัวเร่ง ถ้าเร่ง ออกมาข้างนอกก็เป็นกามราคะ แต่ตัวมันเองก็เป็นกามฉันทะ แล้วไปทำลายตัวนี้ พอตัว นี้จบ ทำลายอันนี้เสร็จ ชั้นร้อยอย่างละเอียดคือข้อมูล นี่สัญญา พอจบตรงนี้ก็ตัวมันเอง ล้วนๆ พลังงานเฉยๆ เหมือนไฟฟ้าเลย พลังงานเฉยๆ แต่ในพลังงานนั้นคุณ ช็อคตายเลย นะ

พลังงานเฉยๆ ตัวนี้ “จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส” จิต เดิมแท้ ตัวพลังงานเฉยๆ ไม่มีอะไรเลย จิตเดิมแท้คืออวิชา ความส่องใส ความสะอาด คือตัวพลังงาน พลังงานนี้คือตัวอวิชา ตัวอวิชาความทุกข์ของมันคือความเศร้าหมอง ความเฉา ความทุกข์อันละเอียด

ความทุกข์ของจิตคือมันทรงพลังงาน ไว้มองที่ไม่ได้ พลังงานมันเปลี่ยนแปลง ตลอด ความใส ความสะอาด มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มันไม่คงที่ แต่เราไม่เข้าใจ พอ เราไม่เข้าใจปั๊บ เราจะพยายามให้คงที่ พยายามจะให้คงที่เพื่ออะไร? เพื่อจะสวมรอยว่านี่ คือนิพพานไป

นิพพานต้องว่าง แล้วมันไม่ว่าง มันกระเพื่อม มันกระเพื่อมโดยพลังงานเฉยๆ นะ ไม่มีทุกข์เลย ไม่มีทุกข์ ไม่มีอะไรเลย แต่มันกระเพื่อม มันไม่คงที่เท่านั้นเอง แล้วถ้าไล่ เข้าไปแล้วจะเอาอะไรไล่ ถ้าไล่เข้าไปตัวนี้ตัวภพ นี่ตัวภวาสวะ อวิชาสวะ ภวาสวะ กิเลสสวะ ตัวภวาสวะเฉยๆ ตัวพลังงานเฉยๆ ตัวเราเฉยๆ ตัวความสะอาดนี้ ตัวผู้ส่องนี้ แหละ คือตัวทุกข์ มันไม่คงที่ ไล่มันเข้าไป

ถ้าไล่เข้าไปจับตัวนี้ได้ พลิกคว่ำ จบเลย ไม่มีสว่าง ไม่มีใส ไม่มีว่าง ไม่มีอะไร ทั้งสิ้น แต่มี นี่คำว่า ว่าง ว่าง ว่าง มันเป็นสมมุติ สมมุติคุณกันว่านี่ว่าง แล้วว่างของใคร? คนไม่เป็นพูดไม่ได้ เราว่าง ว่างของพระโศคานันนะ มันมีขอบเขตของมัน ว่างของพระ สกิทากา ก็พูดถูก ว่างของพระอนาคา ว่างของพระอรหันต์ มันคนละว่างนะ

ถ้าว่างของพระโศคานันนี้ มันก็ว่างแค่นี้ๆ พูดถูก ว่างของพระสกิทากา เขาก็พูด ของเขาถูก ว่างของอนาคา เขาก็พูดของเขาถูก ว่างของพระอรหันต์ พูดต้องถูก แต่ถ้าไม่รู้ พูดไม่ถูก พูดไม่ถูกหรือ บอกว่าว่าง ว่าง ว่าง ก็ว่างไปนี่

มันพูดไปภาษาสมมุติไง สมมุติที่ว่าไป ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์มันก็พูดกันไม่ได้ ถ้ามีครูบาอาจารย์บิบบ่ท่านจะชี้หน้า แล้วก็ดึงขึ้นมา จากข้อมูลนี่ละ มันจะเห็นชัดเจน ถ้าปฏิบัติไปยังชัดเข้าไปกว่านี้ เอาแค่นี้ก่อน เอวัง